

Motion till riksdagen

1986/87:N168

Ivar Franzén m. fl. (c)

Vissa aktiefrågor för Procordia AB, m. m.

(prop. 1986/87:126)

I proposition 1986/87:126 om vissa aktiefrågor för Procordia AB m. m. föreslås att staten avstår sin företrädesrätt att teckna nya aktier till nominellt belopp av 350 milj kr i Procordia AB. Enligt de värderingar som redovisas i propositionen bör aktierna kunna säljas till en överkurs om ca 250–350 %, vilket ger Procordia ett kapitaltillskott på ca 875–1 225 milj. kr. Företrädesrätt att förvärva aktier i Procordia har enligt tidigare utfästelser vissa försäkringsbolag, pensionsstiftelser och fjärde AP-fonden.

Procordiakoncernen har under senare år inriktat sin verksamhet mot ett långsiktigt industriellt ägande inom fyra prioriterade affärsområden, konsument-, service-, kemi/läkemedels- och verkstadsbranscherna. Detta har inneburit att koncernen kraftigt omstrukturerats och därigenom fått en stabila ekonomisk ställning.

Enligt föredraganden finns dock ett långsiktig behov av kapitaltillskott för att "finansiera koncernens expansion och investeringar". Detta tillskott bör dock täckas av nya ägare och med anledning härav föreslås en nyemission av aktier.

Från centerpartiets sida ser vi positivt på att vid en nyemission sprida ägandet och samtidigt möjliggöra handel med bolagets aktier. Vi har i annat sammanhang krävt utförsäljning och introduktion på börsen av statliga företag. Vi ser detta förslag som ett steg i denna riktning. Många av de statliga företagen är vinstgivande och representerar en möjlighet att generera betydande kapital genom börsintroduktion och försäljning. En försäljning av statliga företag eller delar av dessa skulle ge avsevärda förstärkningar av statens finanser på sikt.

Med dessa utgångspunkter är den form som aktiespridningen i Procordia fått och de motiv som anförs av föredraganden för behovet av kapitaltillskott till Procordia oroande. Är avsikten att på detta sätt stärka koncernens möjligheter till expansion grundad på en ideologisk övertygelse om nödvändigheten av ett ökat statligt ägande strider detta mot vår syn på hur ägarstrukturen inom näringslivet bör se ut.

Enligt vår uppfattning måste grunden för det ekonomiska systemet vara en marknadsekonomi byggd på socialt och miljömässigt ansvarstagande hos individer, grupper och samhälle. Det är samhällets uppgift att ge de allmänna förutsättningarna för att bedriva industriell verksamhet. Staten kan också genom ägande i skilda former driva olika typer av verksamhet för att tillgodose övergripande målsättningar. Denna syn innebär att centerpartiet aldrig kan acceptera förslag som syftar till att omforma vårt nuvarande eko-

nomiska system i socialistisk och kollektivistisk riktning. Ett statligt ägande är dock i vissa situationer ett nödvändigt komplement i en marknadsekonomi av den typ vi förordar.

Mot. 1986/87
N168

Vi anser dock att statens långsiktiga ägarengagemang inom olika branscher måste kunna omprövas på samma sätt som ägarförhållandena inom det privata eller kooperativa näringslivet. Statligt ägande får inte bli ett självändamål. Det måste vara lika naturligt för staten att sälja företag som att förvärva företag. En försäljning av statliga företag behöver heller inte innebära att statens tillgångar minskar eftersom intäkterna kan användas till amortering av skulder med minskande ränteutgifter för staten som följd.

Vi förutsätter därför att det kapitaltillskott som Procordia nu erhåller utnyttjas för att stärka den nuvarande koncernens ställning och konkurrenskraft utifrån marknadens villkor. Det är väsentligt att finansiella förstärkningar av koncernen sker genom nyemissioner av aktier i stället för statligt ägartillskott, främst avsett att användas för expansion och företagsköp motiverad av en principiell syn på nödvändigheten av ett ökat statligt ägande. Vi vill vidare understryka att en fortsatt framtida spridning av ägandet i Procordia sker på ett sådant sätt att intäkterna kan utnyttjas för att förbättra statens finansiella läge i enlighet med vad vi tidigare förordat. Detta bör ges regeringen till känna.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om de framtida formerna vid förändring av ägarstrukturen i Procordia AB.

Stockholm den 21 april 1987

Ivar Franzén (c)

Börje Hörnlund (c)

P.-E. Eriksson (c)

Görel Thurdin (c)

Ingvar Karlsson (c) i Bengtsfors

Jan Hyttring (c)

Rosa Östh (c)

Elving Andersson (c)

